

No:

Date: / / 2019

۱۳۳۷
اژماره:
ریکهوت: ۴۰ / ۲۰۱۹ی زایینی
۷ / ۶۸ / ۲۷۱۹ی کوردى

رینمايی ژماره (٤) بۆ سالی خویندنی (٢٠٢٠-٢٠١٩)

مه‌رج و رینمايیه‌کانی وه‌رگرتن له زانکو و په‌يمانگه تاييه‌تە‌کانی هه‌ریمی کوردستان

پلان و ئامانج و ديدى و هزاره‌ت:

لە‌زير روشنيايى ياساي ژماره (٢) سالى (٢٠١٣)ي زانکو تاييه‌تە‌کانی هه‌ریمی کوردستان و به‌مه‌به‌ستى رېكخستنەوه و چەسپاندنى دادپه‌روهري و شەفافيهت لە پرۆسەي وه‌رگرتن و دلىابوونەوه لە ئاستى زانستى له زانکو و په‌يمانگه تاييه‌تە‌کانی هه‌ریمی کوردستان، مه‌رج و رینمايیه‌کانی تاييه‌تە‌کانی تاييه‌تە‌کان بۆ سالی خویندنی (٢٠٢٠ - ٢٠١٩) پلانى و هزاره‌تمان ده‌بىت لە رووى پيوبوره‌كان، كە لە‌هه‌مانكاتدا ئامانج تىيىدا پاراستنى مافى قوتاibi/خويندكارانه لە بە‌دهستهينانى هەللى خويندن له زانکو و په‌يمانگه تاييه‌تە‌کانی هه‌نئىي کوردستان و بە‌دېيىنانى هاوسمانى كە لە‌هه‌مانكاتدا ئامانج تىيىدا پاراستنى مافى قوتاibi/خوينdكارانه لە بە‌دهستهينانى هەللى خويندن له زانکو و په‌يمانگه تاييه‌تە‌کانی هه‌نئىي کوردستان و بە‌دېيىنانى دلىايىي جۆرى و هاندانى زانکو و په‌يمانگه تاييه‌تە‌کانه بۆ نەنجامدانى پرۆسەي وه‌رگرتن و پايى كردنى كاره‌كانى تۆماره‌كانيان بە‌شىووه‌يى كە رېكويپىك كە خزمەت بە قوتايبان/خويندكاران و پرۆسەي خويندن بکات.

يە‌کەم: مافى وه‌رگرتن و پيشكەشكىدىن

1. هەر قوتايبەك/خويندكارىپىك كە فۇرمى وه‌رگرتن پيشكەش دەكات مەرج نىيە وەرگىرىت، چونكە وەرگرتن بە‌پىي چەند پيّوه‌رېكى تاييه‌ت و لە‌سەر بىنمائى كېپىركىي كۈنمرە لە‌گەل قوتايبان/خويندكارانى تردا ده‌بىت.
2. وەرگرتن لە بەشەكان بە شىوازى سىستەمى ئۆنلاين و كريدت ده‌بىت، بۆيە قوتاibi/خويندكار مافى وەرگرتنى هەيە تەنها لە يەك بەش لە زانکو و په‌يمانگه تاييه‌تە‌کانی هه‌ریمی کوردستان.
3. قوتاibi/خويندكار مافى نىيە لە هەمان كاتدا لە زانکۆيەكى حکومى و زانکۆيەكى تاييه‌ت بخويىت، ئەگەر لە هەردووكيان وەرگيرا بۇو، ئەوا پيويستە لە (١٠) رۆزى يەكەمى دواي راگيandى ناوه‌كان بېيارى خۆى بىات و داواي كىشانەوهى دۆسىيە و سپىنەوهى ناو لە زانکۆي حکومى يان لە زانکو تاييه‌تە‌کە بکات، بە‌پىچەوانەوه لېپىچىنەوهى ياسايى لە‌گەل دەكىت.
4. قوتاibi/خويندكار مافى هەيە لە كاتى پيشكەشكىدىن، (٣) هەلبىزادە (اختيار) پېپكاتەوه لە بەشەكانى زانکو و په‌يمانگه تاييه‌تە‌کان، پېزىبه‌ندى و هەلبىزادەكان (اختيارات) بە پىي بېيار و ئاره‌زوو خويندكار/قوتاibi ده‌بىت. ئەمە پيّوه‌رېكى گرنگ و سەرەكىيە لە دىاريکىردىن شوينى وەرگرتن. پيويستە لە‌سەر قوتاibi/خوينdكار رەچاوى مەرجه گشتى و تاييه‌تىيەكانى وەرگرتن بکات و تەنها ئە و خويندن و بەشانە هەلبىزادەت كە لە‌گەل ئاره‌زوو خۆى و لقى خويندنى ئامادەيەكەي و كۈنمرەكەي دەگونجىت، بۆيە بىانووی بە هەلە پرکردنەوهى نامىنى.

دووهەم: مەرچە گشتىيەكانى وەرگرتىن

ئەو قوتابى/خويندكارەتى لە زانكۆ و پەيمانگە تايىەتە كان وەرده گيرىت، پىويستە ئەم مەرجانەتى خوارەوەتى تىدايىت:

1. دەرچووی ئامادەيىھەكان (زانستى و وىزەيى و بازىرگانى و پىشەيىھەكان) سەر بە وەزارەتى پەروەردەتى ھەریمی کوردستان يان حکومەتى عىراقى فيدرالى بىت و بىوانامەتكە لەلايەن بەپیوەبەرایەتى گشتىي پەروەردەتى پارىزگاكەيەوە پەسەند كرابىت.
2. دەرچووی پەيمانگە پىنج سالىيەكانى سەر بە وەزارەتى پەروەردە يان پەيمانگە دوو سالىيەكانى سەر بە وەزارەتى خویندنی بالا و تویزینەوەتى زانستى لە بەشه ھاوشىۋەكانى خۇيان وەرده گيرىت.
3. دەرچوواني دەرەوەتى ولات بە مەرجىيەك لە بەپیوەبەرایەتى گشتى ئەزمۇونەكانى سەر بە وەزارەتى پەروەردە يەكسانكىرىنى بىوانامەتى نەنجامدايىت.
4. لە پېشكىنى پىزىشىكى دەرچووبيت، بەپىي ئەو مەرچە تايىەتىيانەتى بۇ ھەر خویندىيىك دىاريىكراوه.
5. دەرچوواني سالى خویندىنى (٢٠١٩-٢٠١٨) بە دەرچووی ئەمسال ئەزماز دەكىن، وە دەرچوواني گشت سالەكانى پىشىوو خویندىن بە دەرچوواني سالانى راپىدوو ئەزماز دەركىرىت.
6. ھىچ نمرەتى بەخىراو بەدەرچوواني (ئەمسال و سالانى راپىدوو) نادىرىت.
7. پىويستە تەمنى قوتابى/خويندكارى پىشكەشكار بۇ ھەردوو كۆلىزى پىزىشىكى و ئەندازىيارىيەكان لە (٣٥) سال زياتر نەبىت.

سېتىيەم: مەرچى خویندىن لە زانكۆ و پەيمانگە تايىەتە كان

1. كۆنمرەتى وەرگرتىن بۇ سەرچەم پەروەردەكانى ھەریم وەك دەبىت ماف و جياوک (أمتياز) بەھىچ پەروەردەيەك نادىرىت بە بىانووی ھىنانى كەمى كۆنمرە بۇ قوتابىيانى/خويندكارانى سىنورى پارىزگاكان.
2. خویندىن لە سەرچەم بەشه كانى زانكۆكان و كۆلىزە زانكۆيەكان و پەيمانگەكان بەيانيان دەبىت لە ھەموو بەشه كانى زانستى و زانستە مروقىيەكان.
3. ئاماژە بە فەرمانى وەزارىمان ژمارە (ن/٤٦٠) لە (٢٠١٧/٣/٢٩) ئەزمازكىرىنى نمرەتى ھەردوو وانەي زمانەكانى كوردى و عەرەبى بۇ وەرگرتىن لە كۆلىز و بەشه كانى (كۆمەلەي پىزىشىكى و ئەندازىيارى و زانست) بەشىوهى ئارەزوومەندانە (اختىارى) دەبىت.
4. رېزەتى قوتابى/خويندكار بۇ ھەر مامۆستايىەك لە بەشه زانستىيەكان و زانستە مروقىيەكان بەپىي رېنمايى ژمارە (٣) ئى سالى (٢٠١٦) ھەمووار كراو دەبىت.
5. پىش پىشكەشكەش كەردى داواكارى وەرگرتىن لەلايەن قوتابىيان/خويندكاران، دەبىت ئاشنا بکرىن بە مەرج و رېنمايىەكانى وەزارەتمان.
6. زانكۆ و پەيمانگە تايىەتە كان لە دواي پەسەندكىرىنى پلانى وەرگرتىن لەلايەن وەزارەتەوە دەتوانى دەست بەرگەياندىنى ناوى وەرگىراوان بکەن، بەمەرجىيەك (٣) رۆز دواي راگەياندىنى ناوى قوتابىيان/خويندكاران بىت لە ناوەندى وەرگرتىن (Zanko Line) بۇ زانكۆ حکومىيەكان.

7. پەسەندکردنی پلانی وەرگرتنى زانکۆ و پەيمانگە تاييهتەكان بەندە به جىيەھەجىركەنی گشت پىوهەر و پىنمايىھەكانى دلىيابى جۆرى.

8. قوتابى/خويندكارى پيشكەشكار لە زانکۆ و پەيمانگە تاييهتەكانى هەریمی کوردستان تا دەرچوونى پەزامەندى وەرگرتەن لە وەزارەتى خویندنی بالا و تویزینەوەی زانستى و فەرمانى زانکۆيى (فەرمانى كارگىرى) وەرگرتنى بۆ دەرنەچىت بە قوتابى/خويندكارى وەرگىراو ئەزمار ناڭرىت.

9. هەرھەلەيەك يان ساختەيەك لە فۇرمى وەرگرتەن و بپوانامەي پائىرواوان و دۆكىومېتەكانىيان ھەبىت ياخود وەرگرتەنەكەي بەدەرىيەت لە رىنمايىھەكانى زانکۆ، وە خودى قوتابى/خويندكار بەپرسە و ناوى لە لىستى وەرگىراوان دەكىتە دەرهەوە بەبن قەربەوو كردىن. لە هەر قۇناغىيى خويندن بىت دادەپرىت وە ئەگەر خويندىنىشى تەواو كردىيەت ئەوا بپوانامەكەي لىوەرەدەگىرىتە وە لىپرسىنەوەي ياساييان لەگەلدا دەكىت.

10. قوتابى/خويندكار پاش دەرچوونى ناوى پىويستە لە ماوهى سى رۆز ناوى خۆى تۆمار بکات و گىرييەست واژوو بکات. بە پىچەوانەوە زانکۆ يان پەيمانگە بۆي ھەيە ناوى بسىرىتە وە قوتابى/خويندكار يەدەگ ئەوانەي پىوهەر وەرگرتەن بە پىسىرىنەدە كۆنمەرى تىدايە وە بەدادپەروەر دەخرىتە شوينىنان.

11. دواى وەرگرتنى قوتابى/خويندكار لە زانکۆ و پەيمانگە تاييهتەكانى هەریمی کوردستان پىويستە لە ماوهى (15) بپوانامەي پەسەن پيشكەش بکات.

12. هەرھەلەيەك لە پىزىنەدلىيەتى وەرگىراوانى زانکۆ و پەيمانگە تاييهتەكان ھەبىت يان ھەرسىيەك بە نادارپەروەر لە لىستى وەرگىراوان دانرايىت ئەوا ناوى لە لىستى وەرگىراوان دەخرىتە دەرەوە و يەكىك لە قوتابى/خويندكار بەدەگەكان بەپىيى زنجىرەي شايىستەبۇونى كۆنمەرى دەخرىتە شوينى دواى رەزامەندى وەزارەت.

13. بۆ بەرزكەرنەوەي ئاستى زانستى و رەچاواكەن دلىيابى جۆرى لە پرۆسەي خويندىن، ھەر زانکۆيەك دەتوانى پىزىدەي دانراو لە كۆنمەرەكان بەرزا بکاتەوە لەو كۆنمەرانەي لەلايەن وەزارەت بۆ مەرجى وەرگرتەن دانراوە.

14. خويندىن لە زانکۆ و پەيمانگە تاييهتەكان لە رۇوى دەۋام و تاقىكىردنەوە بە كىدارەكى دەبىت و بە ئەندامبۇون لە دوووهەوە يان بە كراوهەيى نايىت، وە تاقىكىردنەوەي لەسەر (100%) رىڭا پىنەدراروە جەڭ لە قۇناغى كۆتايى خويندىنى نەبىت و يەك وانەبىت.

15. ماوهى خويندىن لە زانکۆ تاييهتەكان (4) سال، دەرچووان لېيان بپوانامەي زانکۆيى بەرايى (بەكالۆریوس) لە بوارى پسپۆرېيەكەي پىدەبىخىرىت و لەگەل رەچاواكەن ماوهى خويندىن لە پسپۆرېيە پىشىكى و ئەندازەيەكان و ياسا، وە رەچاواكەن ئەو زانکۆيانەي كە پەيرەوى سىستەمى (Or edit) يان بۇلۇنبا پرۆسېس دەكەن.

16. ماوهى خويندىن لە پەيمانگە تاييهتەكان (2) سال، دەرچووان لېيان بپوانامەي (دبلۆم) لە بوارى پسپۆرېيەكەي پىدەبىخىرىت.

17. مەرج و رىنمايى وەرگرتنى قوتابى/خويندكار لە لقى زانکۆ نىوەولەتىيەكە لە هەریمی کوردستان هەمان مەرج و رىنمايى زانکۆ دايىك دەبىت، بۆيە مەرجە لە كاتى پيشكەشكەنلى كەنەنەوەي لقى زانکۆ دايىك وينەيەك لە رىنمايى وەرگرتنى قوتابى/خويندكارى زانکۆي دايىك لە هەر بەشىكى زانستى كە پىشنىاز دەكىت بۆ ئەوهى لە هەریمی کوردستان بکىتەوە لەگەل پرۆپۆوهەكە ھاوېيچ بکىت.

چوارەم: مەرجە تايىەتىيە کانى وەرگرتىن بۆ بولى دوانزەي ئامادەيى (زانستى و وىزەيى)

مەرجى تىكىرى ئەمرەتى بۆللى دوانزە

بۆ وەرگرتىن لە

کەمتر نەبىت %٩٠

بەشى پېزىشکى ددان

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

کەمتر نەبىت %٨٤

بەشى دەرمانسازى

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

کەمتر نەبىت %٧٥

بەشى پەرستارى

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

کەمتر نەبىت %٦٢

بەشە کانى كۆلۈزى زانست (شىكىرنەوەي نەخۆشىيەكەن، بايالۇجى پېزىشکى، تاقىيگەي پېزىشکى، چارەسەری سروشتى)
بەشە کانى كۆلۈزى زانست (نيوتريشن، تەندروستى كۆمەل چارەسەری سروشتى)

دەرچووئى لقى زانستى بىت

کەمتر نەبىت %٥٥

بەشى پەرەردەي ھونەرى شەپەدار

دەرچووئى لقى زانستى و وىزەيى بىت.

کەمتر نەبىت %٥٥

بەشى پەرەردەي ئىسلامى و بەراووردى ئايىنەكان

دەرچووئى لقى زانستى و وىزەيى بىت.

کەمتر نەبىت %٦٠

زمىرىيارى بە تەكەلۋىجىاي زانىيارى،

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

کەمتر نەبىت %٥٦

بەشە کانى پەيمانگە پېزىشکىيەكەن (دەرمانسازى)

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

کەمتر نەبىت %٥٨

بەشى شىكارى نەخۆشىيەكەن لە پەيمانگە

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

کەمتر نەبىت %٥٧

بەشى پەرستارى لە پەيمانگە

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

کەمتر نەبىت %٦٠

بەشە کانى پەيمانگە پېزىشکىيەكەن (دروست كەردى ددان)

دەرچووئى لقى زانستى بىت.

نامه کلیزی/پرداختگاه	ناوی بهش	زانستی ۲ و زیاده‌تر از ۴۰	K	A	E	M	H-B	G-C	E-P
کولیزی نمذاری	تهلارسازی (بیناسازی)	۱				۱۰			۸۰
کولیزی نمذاری	شارستانی	۱				۱۰			۸۰
کولیزی نمذاری	نحوت	۱				۸	۸		۷۷
کولیزی نمذاری	کومپیوترا و گیاندن (کومپیوترا)	۱				۱۰			۷۵
کولیزی نمذاری	کاربا (وزه) و (پر همچنان)	۱				۱۰			۷۵
کولیزی نمذاری	میکانیک (میکترونیک)	۱				۱۰			۷۵
کولیزی نمذاری	دیزاینی ناوخو	۱				۱۰			۷۵
کولیزی نمذاری	سیستمی کوئترول کردن	۱				۱۰			۷۵
کولیزی نمذاری	پروگرامسازی (نت فرک)	۱				۱۰			۷۵
کولیزی نمذاری	رووبیووی و هلکاری	۱				۱۰			۷۵
کولیزی نمذاری	زینگه	۱				۰	۱۰	۱۰	۶۰
کولیزی زانست	زانستی کومپیوترا (تکنولوجیای زانیاری)	۱				۰			۶۰
کولیزی زانست	سیستمی زانیاری	۱				۰			۶۰
کولیزی زانست	ماتماتیک	۱				۰			۶۰
کولیزی زانست	فیزیا	۱				۱۰			۶۰
کولیزی زانست	پایلوجی (پایلوجی گشتی)	۱				۱۰	۱۰	۱۰	۶۲
کولیزی زانست	زینگه	۱				۰			۶۰
کولیزی زانست	ماتماتیک	۱				۰			۶۰
کولیزی زانست	دیزاینی ناوخو	۱				۱۰			۶۰
کولیزی زانست	فیزیا	۱				۱۰			۶۰
کولیزی پرورده و زمان	کوردناسی	۱				۰			۵۷
کولیزی پرورده و زمان	کوردناسی	۲				۰	۱۰		۵۷
کولیزی پرورده و زمان	زمانی کوردی	۳				۰			۶۰
کولیزی پرورده و زمان	زمانی عمری	۳				۰	۲۰		۶۰
کولیزی پرورده و زمان	زمانی نینگلیزی	۳				۰			۶۰
کولیزی پرورده و زمان	زمانی فیرمنسی	۳				۰	۱۵		۵۰
کولیزی پرورده و زمان	پرورده گشتی	۳				۰			۵۰
کولیزی پرورده و زمان	پرورده تایلهت	۳				۰	۱۰		۵۰
کولیزی پرورده و زمان	ورگیان	۳				۰			۵۰
کولیزی پرورده و زمان	باخچه‌ی ساوایان	۳				۰	۱۰	۱۰	۵۰
کولیزی پرورده و زمان	فیزیا	۱				۰			۶۰
کولیزی پرورده و زمان	پایلوجی	۱				۰	۱۰	۱۰	۶۲
کولیزی پرورده و زمان	کیمیا	۱				۰			۵۷
کولیزی پرورده و زمان	بیرکاری	۱				۰			۵۰
کولیزی پرورده و زمان	کوملننسی	۳				۰			۵۰
کولیزی پرورده و زمان	شوینیمار	۳				۰	۱۰	۱۰	۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	زمبندیاری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری کار	۱				۰	۱۰	۱۰	۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری کار	۲				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	نابوری	۱				۰	۲۰		۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	نابوری	۲				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	دارای و بانک	۱				۰	۰	۲۰	۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	بازارگیری	۱				۰	۰	۱۰	۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	بازارگیری	۲				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری گشتی	۱				۰	۰	۱۰	۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری گشتی	۲				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	کارگیری و ثابوری	۱				۰			۵۰
کولیزی کارگیری و نابوری	پیاوی	۳				۰	۱۰		۶۰
کولیزی کارگیری و نابوری	پیاوی هندیه نیودولمیتی و دبلوماسیه کان	۱				۰	۱۰		۶۰
کولیزی کارگیری و نابوری	پیاوی هندیه نیودولمیتی و دبلوماسیه کان	۲				۰	۱۰		۶۰

۶۰				۱۰	۱۰	۱۰	۱	پیووندیه گشتیه کان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۶۰			۱۰	۰	۱۰	۰	۲	پیووندیه گشتیه کان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۶۰				۱۰	۱۰	۱۰	۱	زانسته رامیاری مکان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۶۰			۱۰	۰	۱۰	۰	۲	زانسته رامیاری مکان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۶۰				۱۰	۱۰	۱۰	۱	رامیاری گشتنی	کولیزی پاسلو رامیاری	
۶۰			۱۰	۰	۱۰	۰	۲	رامیاری گشتنی	کولیزی پاسلو رامیاری	
۶۰				۱۰	۱۰	۱۰	۱	زانسته نندمو لمتیه کان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۶۰			۱۰	۰	۱۰	۰	۲	زانسته نندمو لمتیه کان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۵۷				۱۰	۱۰	۱۰	۱	لیکولینه وه نار استمکار او مکان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۵۷			۱۰	۰	۱۰	۰	۲	لیکولینه وه نار استمکار او مکان	کولیزی پاسلو رامیاری	
۵۷				۱۰	۱۰	۱۰	۱	لیکولینه وه دی روژ هلاتی	کولیزی پاسلو رامیاری	
۵۷			۱۰	۰	۱۰	۰	۲	لیکولینه وه دی روژ هلاتی	کولیزی پاسلو رامیاری	
۵۸				۱۰	۱۰	۱۰	۳	راگهیاندن	کولیزی ناداب و هومن	
۶۰	۱۰		۱۰	۱۰	۱۰	۰	۱	دیز اینی ناو مخوا	کولیزی ناداب و هومن	
۵۰	۱۰		۱۰	۵	۱۰	۵	۱	کار گیری کار	پیمانگه	
۵۰	۱۰		۵	۵	۱۰		۲	کار گیری کار	پیمانگه	
۵۰			۱۰		۱۰	۱۰	۱	کار گیری پاسا	پیمانگه	
۵۰				۱۰	۵	۱۰	۵	کار گیری پاسا	پیمانگه	
۵۰				۱۰	۵	۱۰	۵	کار گیری پاسکه کان	پیمانگه	
۵۰	۱۰		۵	۵	۱۰		۲	کار گیری پاسکه کان	پیمانگه	
۵۰				۱۰	۵	۱۰	۵	کار گیری نموت و گاز	پیمانگه	
۵۰	۱۰		۵	۵	۱۰		۲	کار گیری نموت و گاز	پیمانگه	
۵۰				۱۰	۱۰	۱۰	۳	کار گیری گمشت و گوزار	پیمانگه	
۵۰	۵			۱۵	۱۰		۱	کار گیری تکنله اوجیای زانیاری	پیمانگه	
۵۰				۱۰	۵	۱۰	۵	کار گیری سیستمی زانیاری تاندر و سوت	پیمانگه	
۵۰	۱۰		۵	۵	۱۰	۲	۲	کار گیری سیستمی زانیاری تاندر و سوت	پیمانگه	
۵۰				۲۰	۵	۵	۱	ژمینی باری	پیمانگه	
۵۰					۱۰	۱۰	۱۰	۳	ریپیری گشتلی گمشت و گوزار	پیمانگه
۵۰	۵	۵	۱۵		۵		۱	ریتمایی گشتکال	پیمانگه	
۵۰					۱۰	۱۰	۱۰	۳	بمشی نینه گلیزی	پیمانگه
۵۰					۱۰	۱۰	۱۰	۳	راگهیاندن	پیمانگه
۵۰	۵			۱۵	۱۰		۱	تهکنله اوجیای زانیاری	پیمانگه	
۵۰	۵			۱۵	۱۰		۱	نیتررک	پیمانگه	
۵۰	۱۰			۱۰	۱۰		۱	داندارباری دیکور	پیمانگه	
۵۰	۵	۱۵			۱۰		۱	پالاوتی نموت	پیمانگه	
۵۰	۱۵			۵	۵	۵	۱	تمکنک هاکمندن	پیمانگه	
۵۰	۱۵	۵			۱۰		۱	تمکنله اوجیای نموت	پیمانگه	
۵۰	۱۰			۱۰	۵	۵	۱	رو و پیوی	پیمانگه	

وەرگرتن لە بەشى وەرزش:-
دەرچوووانى ئامادەيى لە هەردوو لقى زانستى و وېزەيى بە كۆنمرەي (٥٥%) دەچنە پىشىركىتى وەرگرتن وە نايىت تەمەنەنى پىشىكەش كار
لە (٤٠) سال زىاتر بىت
تىبىنى :- لە كاتى كردنەوەي هەر بەشىكى نوئى پىويستە بە نوسراوى پاشكۆ لەلايەن بەرپۇھەرايەتى خویندىنى تايىھەت كۆنمرەي وەرگرتن
دیاري بىكىت.
تىبىنى :- سەبارەت بە وەرگرتى قوتابيان/خويندكارانى قوتابخانە نىودەولەتىيە كانى هه رىمى کوردستان كار بە پىنمايى حکومەتى
ھەرپۇھەرايەتى وەزیران بە ژمارە (٣٦٧٨) لە ٢٠١٨/٧/٢٩ دەكىت.
وە پلانى وەرگرتن بۆ نەم قوتابخانانە ١٠% دەبىت لە هەر بەشىك رېزەي (٦%) بۆ سىستەمى ئەمريكىيە وە رېزەي (٤%) بۆ
سىستەمى كانى وەك كامبىرج و IB ...
پىنجەم: مەرچە تابىھەتىيە كانى وەرگرتن بۆ دەرچوووانى لقە پىشەبىيە كان

بۇ وەرگرتن لە	مەرج و تېكزايى ئەندە
بەشى ئەندازىيارى تەلارسازى، شارستانى	دەرچوووى ئامادەيى پىشەسازى بەشى وېنەي ئەندازىيە بىت. كەمتر نەبىت %٩٩.
بەشى ئەندازىyarى ميكانيك	دەرچوووى ئامادەيى پىشەسازى بەشى ميكانيك بىت. كەمتر نەبىت %٩٩.
بەشى ئەندازىyarى كارهبا	دەرچوووى ئامادەيى پىشەسازى بەشى كارهبا بىت. كەمتر نەبىت %٨٥.
بەشى ئەندازىyarى كۆمپيوتەر، كۆمپيوتەر و گەياندىن	دەرچوووى ئامادەيى پىشەيى بەشى تەكەلۈچىي زانيارى (IT) يان چاكىرىنى وەي كۆمپيوتەر بىت. كەمتر نەبىت %٨٥.
بەشى تەكەلۈچىي زانيارى و بەشى سىستەمى زانيارى	دەرچوووى ئامادەيى پىشەيى بەشى تەكەلۈچىي زانيارى (IT) يان چاكىرىنى وەي كۆمپيوتەر بىت. كەمتر نەبىت %٧٠.
بەشى ڈمېرىيارى	دەرچوووى ئامادەيى ئامادەيى بازرگانى بىت. كەمتر نەبىت %٦٠.
بەشى دارابىي و بانك	دەرچوووى ئامادەيى ئامادەيى بازرگانى بىت. كەمتر نەبىت %٦٠.
كارگىرى كار	دەرچوووى ئامادەيى ئامادەيى بازرگانى بىت. كەمتر نەبىت %٦٠.

٦٠% كەمتر نەبىت

دەرجووی ئامادەيى گەشت و گۈزار بىت.

گەشت و گۈزار

٦٠% كەمتر نەبىت

دەرجووی ئامادەيى خويىندىنى ئىسلامى و خويىندىنگەي ئايىنەكان بىت.

بەشەكانى پەروەردەي ئىسلامى و بەراوردة
ئايىنەكان

٥٥% كەمتر نەبىت

دەرجووی ئامادەيى پىشەسازى بەشى مىكانيك بىت.

بەشى تەكىيکى ھەلکەندن لە پەيمانگەي نەوت

٥٥% كەمتر نەبىت

دەرجووی ئامادەيى بازرگانى بىت.

بەشەكانى پەيمانگە تەكىيکىه كانى
ژمیرىيارى، كارگىرى بانكىه كان ، كارگىرى كار

رېزەتى (%) ٣٠٪) پلانى وەرگرتەن بۇ ئەم بەشە دەبىت

٥٥% كەمتر نەبىت

دەرجووی ئامادەيى پىشەيى بەشى (IT) يان چاڭىرىنەوە كۆمپىوتەر بىت.

بەشەكانى پەيمانگە تەكىيکىه كان (تەكىنەلۆجىاى
زانىاري، زانستى كۆمپىوتەر، كۆمپىوتەر نىت ۋەرك)

رېزەتى (%) ٣٠٪) پلانى وەرگرتەن بۇ ئەم بەشە دەبىت

٥٥% كەمتر نەبىت

دەرجووی ئامادەيى ئامادەيى گەشتوجۈزار

بەشەكانى پەيمانگە تەكىيکىه كان (گەشتوجۈزار)

رېزەتى (%) ٣٠٪) پلانى وەرگرتەن بۇ ئەم بەشە دەبىت

٥٥% كەمتر نەبىت

دەرجووی ئامادەيى ئامادەيى كشتوكال

بەشەكانى پەيمانگە تەكىيکىه كانى (رېنمایى
كشتوكال)

رېزەتى (%) ٣٠٪) پلانى وەرگرتەن بۇ ئەم بەشە دەبىت

شەشەم: مەرچە تايىەتىيە كانى وەرگرتىن بۇ دەرچووانى پەيمانگە يىنج سالىيە كانى سەر بە وەزارەتى بەرۋەرددەي هه‌ریم

بۇ وەرگرتىن لە	مەرج و ئىتكىرىاي نىمە
بەشى ئەندازىيارى نەوت	كۆمپیووته و ئەندازىيارى دەرچوووی بەشى تەكىيکى نەوت بىت.
بەشە كانى ئەندازىيارى كۆمپیووته و ئەندازىyarى كۆمپیووته و گەياندى	دەرچوووی بەشى Network يان Web Design يان Programming يان Network بىت.
بەشە كانى تەكىنلەلوجىيائى زانيارى و سىستەمى زانيارى زانستى كۆمپیووته ر	دەرچوووی بەشى Network يان Web Design يان Programming يان Network بىت.
بەشە كانى زمانى ئىنگلىزى و وەرگىپان	دەرچوووی بەشى زمانى ئىنگلىزى بىت.
بەشە كانى ژمېرىيارى و كارگىرى كار	دەرچوووی بەشى كارگىرى يان ژمېرىيارى بىت.
بەشە كانى پەروەرددەي ئىسلامى و بەراووردى ئايىينە كان	دەرچوووی پەيمانگە ئەزھەر بىت بە مەرجىيەك تەمەنی (٣٠) سال زىاتر نەبىت.
بەشى وەرزش	دەرچوووی بەشى وەرزش بىت.
بەشى ھونەرى شىوهكارى	دەرچوووی بەشى ھونەر بىت.

تىپىنى:

دەرچووانى ئامادەيىيە و پەيمانگە پىشەيىيە كان ئەوانەي لە دەرەوەي ولات خویندىيان تەواو كردوووه و بروانامە كانيان لە وەزارەتى پەروەرددەي هه‌ریم يەكسانكراوه دەتوانى بۇ بەشى ھاوشىۋە داواكارى وەرگرتىن پىشىكەش بکەن. بەلام ئەگەر پىسپۇرى بروانامەكەي ۋوون نەبوو، ئەوا لىزىنەي بالا وەرگرتىن بىپيار لەسەر بەشى ھاوشىۋە دەدات.

حەوەم: مەرچە تايىەتىيەكانى وەرگرتن بۇ دەرچوووانى يەبمانگە تەكىنەتەكانى

مەرچ و تېتكىدايى نەمە

بۇ وەرگرتن لە

كەمتر نەبىت %٩٠

دەرچوووى دوووهم لەسەر ئاستى هەرپەم لە بەشى پىزىشىكى تەكىنەتى ددان بۇ سالى
دەرچوونى (٢٠١٨ - ٢٠١٩).

بەشى پىزىشىكى ددان

كەمتر نەبىت %٧٢

دەرچوووى بەشى پەرستارى بىت

پەرستارى

كەمتر نەبىت %٨٠

دەرچوووى بەشى بىناكارى بىت.

بەشى ئەندازىيارى شارستانى

كەمتر نەبىت %٨٠

دەرچوووى بەشى تەكىنەلۆجىيە نەوت بىت.

بەشى ئەندازىyarى نەوت

كەمتر نەبىت %٨٠

دەرچوووى بەشەكانى رووپىيەتى.

بەشى ئەندازىyarى هيڭارى و روپىيەتى

كەمتر نەبىت %٧٥

دەرچوووى بەشى ميكانىك بىت.

بەشى ئەندازىyarى ميكانىك

كەمتر نەبىت %٧٥

دەرچوووى بەشەكانى و وزە، ميكانىك بىت.

بەشى ئەندازىyarى ميكانىك، و وزە،

بەرھەرمەھىنانى

كەمتر نەبىت %٧٥

دەرچوووى بەشى كارەبا بىت.

بەشى ئەندازىyarى كارەبا

كەمتر نەبىت %٧٥

دەرچوووى بەشەكانى كۆمپىيۆتەر، گەياندىن، تەكىنەلۆجىيە زانيارى بىت.

بەشى ئەندازىyarى كۆمپىيۆتەر و گەياندىن

كۆمپىيۆتەر

كەمتر نەبىت %٦٠

دەرچوووى بەشى تەكىنەلۆجىيە زانيارى بىت.

بەشەكانى تەكىنەلۆجىيە زانيارى (IT) و

سيستەمى زانيارى

كەمتر نەبىت %٦٠

دەرچوووى بەشى كارگىرى ياسا بىت.

بەشى ياسا

كەمتر نەبىت %٦٠

دەرچوووى بەشى شىكىرنەوەي نەخۆشىيەكانى بىت.

بەشى شىكىرنەوەي نەخۆشىيەكانى ، تاقىيەتى

پىزىشىكى

كەمتر نەبىت %٥٥

دەرچوووى بەشى زمانى ئىنگلىزى بىت.

بەشەكانى زمانى ئىنگلىزى، ئەدەبى ئىنگلىزى،

وەرگىرپان

بەشە کانی زمانی ئینگلیزی، ئەدەبی ئینگلیزی، وەرگیران	٥٥٪ کە متر نە بیت
بەشى ژمیريارى	دەرجووی بەشى وەرگیران بیت.
پەشى دارايى و بانك	دەرجووی بەشى کارگيرى بانکەكان يان بەشى ژمیريارى بیت.
بەشى بە بازاركردن	دەرجووی بەشى کارگيرى بانکەكان بیت.
بەشى کارگيرى کار	دەرجووی بەشى کارگيرى بیت.
بەشى بەریوەبردن و نهوت و گاز	دەرجووی بەشى کارگيرى نهوت و گاز.
بەشى گەشتوگوزار	دەرجووی بەشى ریبەري گەشتىاري يان بەشى کارگيرى دەزگاكانى گەشتىاري بیت.
بەشى پاگەياندن	دەرجووی بەشى پاگەياندن بیت.
بەشى کارگيرى ياسا	دەرجووی بەشى کارگيرى ياسا بیت.

تەنیف:

- أ. دەرجووی بەشى دەرمانسازى لە پەيمانگەي تەكニكى دوو ساله بۆ بەشى پۈيشكى دەرمانسازى كۆنمەرەي ئامادەيىھەكى لە (٨٠٪) كە متر نە بیت وە هەلسەنگاندى پەيمانگەي زۆر باشە كە متر نە بیت.
- ب. دەرجووی بەشى دىزاين لە پەيمانگەي تەكニكى دوو ساله بۆ بەشى ئەندازەي دىزاين كۆنمەرەي ئامادەيىھەكى لە (٧٥٪) كە متر نە بیت وە هەلسەنگاندى پەيمانگەي باشە كە متر نە بیت.
- ج. بۆ هەردوو بەشى سەرەوە مەرچە دەرجووی ئامادەيى زانستى بن.

ھەشتەم: راستاندی بروانامە کان

1. هەر قوتابی/خویندکاریک دانیشتوووی پاریزگە کانی ئیدارەی هەرێمی کوردستان بیت بروانامەی ئامادەیی لە دەرهەوەی هەرێم بە دەست ھینا بیت ناوی لە لیستی وەرگیراوان لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان ھەبوو ناوەکەی دەخریتە دەرهەوە وە مافی قەرەبەوو کردنەوەی نایبیت.
2. وەرگرتنى کۆتاپی لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان بەندە بە پیشکەشکردنی بروانامەی پەسەنی ئامادەیی یان پەیمانگە یان برباری بەرابەرکردنی بروانامە لەلایەن قوتابی/خویندکار کە بیتی داوای وەرگرتن پیشکەش دەکات.
3. ئەوانەی بروانامە کانیان لە دەرهەوەی وولات بە دەست ھیناواه دەبیت پیش پیشکەشکردنی داواکاری وەرگرتن، بروانامە کانیان یەکسان کراپیت لە وەزارەتی پەروەردەی هەرێم.
4. ئەو قوتابی/خویندکارانەی دەرهەوەی وولات کە داواکاری وەرگرتن پیشکەش بەو بەشانە دەکەن کە وانەی مفاضەلە یان ھەیە، پیویستە لە گەل پیشکەشکردنی نمرەی ئەو وانانە لە بەپیوەبەرایەتی گشتى ئەزمۇونە کانی سەر بە وەزارەتی پەروەردە دیارى بکەن.
5. بروانامەی دەرجوون لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان بەھیچ قوتابی/خویندکاریک نادریت ئەگەر پیشتر راستی و دروستی (صحە الصدور) بۆ بروانامە ئامادەبیەکەی لە وەزارەتی پەروەردەی عێراقی فیدرال یان هەرێم بۆ نەکراپیت، کە پیویستە ئەم راستاندە بە نوسراوی نھینی ئەنجامبدریت.
6. ھیچ بروانامەی کە ئامادەبی لە قوتاییان/خویندکاران لە کاتی وەرگرتنیان وەرناگیریت ئەگەر بروانامە کە بە فەرمى ئاپاستەی ئەو زانکۆیە نەکراپیت کە لێتی وەرگیراوه.
7. دەرجوواني ئامادەبی شارە کانی دەرهەوەی هەرێم کە دانیشتووی ناوەراست و باشوري عێراقن، دەبیت بروانامە کانیان لە وەزارەتی پەروەردەی حکومەتی عێراقی فیدرال راستاندی بۆ بکریت لە پیگەی وەزارەتەوە.
8. ھیچ قوتابی/خویندکاریک پاش دەرجوونی لە زانکۆ و پەیمانگە تایبەتە کان دان بە بروانامە کە نانریت، ئەگەر فەرمانی وەزاری وەرگرتن (القبول) و فەرمانی زانکۆی دەرجوونی (التخرج) بۆ دەرنەچوو بیت بە پى ی یاسا و رېنماییە کاریبکراوه کان.
9. بروانامەی بەنمرە دەرجوونی قوتابی/خویندکار پیویستە مۆری زانکۆ یان پەیمانگە و واژووی هەریەک لە (ریکخەری بروانامە، بەپیوەبەری تۆمار، سەرۆکی بەش یان راگری کۆلیز ئەو زانکۆیانەی کە سیستەمی کۆلیزی ھەبیت وە راگری پەیمانگە، سەرۆکی زانکۆ) لە سەر بروانامە کە ھەبیت، بەپیچەوانەوە پەسند ناکریت.
10. پشتگیری دەرجوون و بروانامە دیواربەند (جیداری) قوتابی/خویندکار پیویستە مۆری زانکۆ یان پەیمانگە و واژووی هەریەک لە بەپیوەبەری تۆمار و راگری پەیمانگە، سەرۆکی زانکۆ) لە سەر بروانامە کە ھەبیت، بەپیچەوانەوە پەسند ناکریت.
11. پەسندکردنی (پشتگیری دەرجوون، بروانامە بەنمرە، بروانامە دیواربەند (جیداری)) لە وەزارەتی خویندنی بالا و تویزینەوەی زانستی، لە روانگەی مادەی (20) لە یاسای ژمارە (2)ی سالی (٢٠١٣) بە دانانی خانە یەک بۆ پەسند کردنی وەزارەت.

12. هەر قوتابی/خویندکاریک مافی وەرگرتنی یەک ویئنە لە بروانامەی بە نمرەی دەرچوونی و پشتگیری دەرچوون و دیواریەند (جیداری) بە زمانەکانی (کوردى، عەربى، ئىنگلیزى) ھەیە بە خۆرایی لە زانکۆ و پەيمانگە تايیەتەكان. پیویستە گشت نووسینەکانی سەر کلیشەی بروانامەکە بەو زمانە بیت کە دەرچووان داواى دەکەن، نەوەک لە هەمان کلیشەی بروانامەدا زمانی جیاجیا ھەبیت، بەلام لە کاتی داواکاردن ویئنە دووهەم ياخود زیاتر لە بروانامەی بەنمرە بە زمانەکانی (کوردى، عەربى، ئىنگلیزى) لەلايەن دەرچوانەوە، ئەوا زانکۆ يان پەيمانگە دەتوانی بريیک پاره بۆ هەر بروانامەيەکى بەنمر وەرگریت بە مەرجیک لە (1000) دینار زیاتر نەبیت.

13. لە کاتی پیدانی پشتگیری دەرچوون بە قوتابیان/خویندکاران پیویستە شوینى ئاراستە كردن بە روونى دیاري بکریت.

14. لە کاتی پەسندکردنی بروانامەی بەنمرە يان پشتگیری دەرچوون لە وەزارەتی خویندنی بالا و تویزینەوەی زانستی، پیویستە لەم بەلگەنامانەی لە گەلدايیت (ئەو بروانامەيەکى کە پىنى لە زانکۆ و پەيمانگە وەرگىراوه، فەرمانی وەزارى وەرگرتن و فەرمانى دەرچوون).

15. هەر كەسيك بروانامەی ساختە (مزور) پىشكەش بە زانکۆ بکات بۆ وەرگرتن، پاش ئاشکرابۇونى لە هەر قۇناغىيکى خویندن بیت لە خویندن دادەبرىنىت و ئەگەر دەرچوو بیت دەرچوو كەلى لى وەرامانە كەلى بى قەرەبۈو كردن خۆى توشى لېپرسىنەوەي ياسايى دەكات و ویئنەيەك لە بروانامە ساختە كەى دەرىتە داواكارى گشتى، وە زانکۆي پەيوەندىدار بە دواداچوون لە سەر باھەتكە بکات و گشتاندن بە بروانامە ساختە كەى دەرىت بۆ سەرچەم وەزارەت و دەزگاو دامەزراوه و سەندىكاكانى هەرێمی کوردستان و عێراقى فيدرال بەمەبەستى ئاگاداركەرنەوە يان لەم باھەتكە.

16. ئەوانەي بروانامەي ئاماذهى لقى زانستى و ویزەبى لە ناوهراست و باشورى عێراق و دەرەوهى عێراق بە دەست دىنن هەمان ماف و ئىمتىازاتى دەرچووانى هەرێمی کوردستانىان دەبیت بۆ وەرگرتن لە زانکۆ تايیەتەكان.

نۆيەم- کاره کارگىرىيەكان:

1. مەرچە بۆ ئەوانەي فەرمابىھەرن كە دەوامەكانيان ھاوكاتە لە گەل دەوامى خویندىيان مۆلەتى خويندن لە فەرمانگەي خۆى بەھىنەن، بە پىچەوانوھە لە کاتى دەرچوونىيان لە زانکۆكە يان ئەگەر دەوامى فەرمانگە كەى ھاوكات بۇو لە گەل دەوامى زانکۆكە ئەوا بروانامە كەى لەلايەن وەزارەتەوە پەسەند ناکریت.

2. بۆ هەر قوتابی/خویندکاریك دۆسىيەيەك دەرىتەوە و دەبیت سەرچەم بەلگەنامەكان لە خۆبگریت، بە تايیەتى بروانامە و فەرمانى وەزارى و زانکۆي وەرگرتن و تىكىرای بەلگەنامەكان ترى پیویست.

3. پیویستە زانکۆ يان پەيمانگە داواي پىشكىنى پىشكى لە قوتابی/خویندکار بکات بەم شىۋەيەكى كە لە زانکۆ حکومىيەكان پەيرەو دەرىت.

4. پیویستە زانکۆ و پەيمانگە كان هەموو دۆسىيەكانى پەيوەست بە پرۆسەي خویندىنی ھەبیت.

5. نابى قوتابی/خویندکار دەست بە دەوامى فەرمى بکات تاکو ناوى لە سىستەمى وەرگرتنی ئەلكترۆنى لە زانکۆ و پەيمانگە تايیەتەكان را دەگەيەنریت، هەر دەوامىكى بە دەر لەم شىۋەيە بە ناياسايى لە قەلەم دەرىت.

6. پیویستە زانکۆ و پەيمانگە كان سەرچەم ياسا و رىئنمايەكانى تايیەت بە زانکۆ و پەيمانگە تايیەتەكان لە تابلوى ئاگادارىيەكان وە سايىتى تايیەت بە زانکۆ بالا بکریتەوە.

7. ریکاره کارگیرییە کانی وەرگرتن بەرپزبەند بەم شیوهیە خوارەوە دەست پى دەکات و ناکریت ئەم پیزبەندی بەزینتریت یان سەریچە لیبکریت:

أ. پەسندکردنی پلانی وەرگرتن لەلایەن وەزارەت.

ب. پیشکەش کردنی داواکاری وەرگرتن لە ریگای (سیستەمی ئۆنلاين)

ج. ئەنجامدانی گریبەست لە نیوان زانکۆ یان پەیمانگە لە گەل قوتابی/خویندکار.

د. وەرگرتنی قستى يەکەم لە کری خویندن.

ه. دەركردنی فەرمانی وەزارى بە وەرگرتنی کوتايى قوتابیان/خویندکاران.

و. دەرچوونى فەرمانى زانکۆی (فەرمانى کارگیر) بە وەرگرتنی قوتابیان/خویندکاران.

8. پیویستە زانکۆ یان پەیمانگە مۇرى تايىەتى خۆی ھەبىت لە سەر ھەموو بەلگەنامە کانی دەرچوو و گریبەست لە گەل قوتابی/خویندکار واژو و مۇركاراو بىت.

9. زانکۆکان دەتوانن سوود لە رینمايى تاقىكىردنەوە و ریکارى قوتابیان/خویندکاران ژمارە (۱) و (۲) وەریگرن، كە ھاوپىچە بەلە بەرچاوجەرتنى سیستەمی خویندن و تايىەتمەندى ھەر زانکۆيە كى تايىەت.

10. زانکۆ تايىەتە كان پابەند دەبن بە سەرچەم خالە کانی رینمايىيە کانی پرۆسەي دلىايى جۆرى و زانستخوازى بەردهوام تەندروستى 9 سەلامەتى.

11. لە سەر زانکۆ و پەیمانگە تايىەتە كان پیویستە زۆر بە ووردى ياسا و رینمايىيە کان جىيەجى بکەن وە بەھىچ شیوهیەك ھەلاؤېرکردن (استثناء) و بەزاندنى ياسا و رینمايىيە کان بەھەر پاساوىك بىت ریگەي پى نادىرىت.

12. لە کاتى بۇونى دوowanە (التوأمە) لە نیوان زانکۆيە كى خۆمآلى و زانکۆيە كى دەرەوە پەچاوى رەزامەندى و ئەو مەرجانە دەكىت، كە لە لایەن وەزارەتەوە دەخەرىتە سەر زانکۆكە بۇ وەرگرتنی مۇلەتى كارکردن.

13. فۆرمى گریبەستى سالانە نیوان قوتابى/خویندکار و زانکۆ دەنيردریت بۇ وەزارەت بەمەبەستى يەكخستنى و پەسەندکردنى دواتر كارپىكىردنى.

14. بۇ ھەر خالە تىكى تر كە لە بىرگە کانی سەرەوە دا نەھاتووە، يَا باس نەکراوه، پەچاوى مەرج و رینمايىيە کانی زانکۆ حکومىيە کان دەكىت، لە گەل پەچاوكىردنى تايىەتمەندى خویندن لە ھەر زانکۆيە كى تايىەت.

15. پیویستە زانکۆ و پەیمانگە تايىەتە كان لە گەل دەستپېكىردنى ھەر كۆرسىكى خویندن ئامارى قوتابیان / خویندکاران و ستافى وانەبىزان و كارمەندان بىزىن بۇ ھۆبەي ئامارى زانکۆ و پەیمانگە تايىەتە كان لە وەزارەتمان.

16. گۆرىنى دەۋامى قوتابیان / خویندکاران لە نیوان دەۋامى خویندى (ئىواران - بەيانىان) لە زانکۆ و پەیمانگە تايىەتە كان ریگەپىدراو نىيە تەنها بەشیوهی میواندارى (استضافە) دەبىت وە بروانامە كەي بە دەۋامى خویندى پېشۈسى خۆی پېددەدرىت.

17. دواخستنى خویندى (تأجیل) قوتابى / خویندکار تاكو مانگىك پېش دەستپېكىردنى تاقىكىردنەوەي وەرزى يەکەم ریگەپىدراو.

18. لە سیستەمی كۆرسات ئەگەر قوتابى / خویندکار رىزە ئامادەنە بۇونى لە كۆي سالەكە لە دوو وانە زىاتربۇو بەھۆي ئامادەنە بۇون (غىابات) دابراندىن لە خویندى بۇ دەكىت بەھۆكارى تىپەراندى رىزە ئاسايى و قوتابى / خویندکار لە ھەردوو كۆرس بە كەتوو ئەزمار دەكىت.

دەبیم- رینمايیە داراییە کان:

1. هەر لیخۆشبوونیک له کریی خویندنی قوتابی/خویندکار پیویسته وەزارەتی لى ئاگادار بکریتەوە.
2. سالانه پیداچونەوەی نرخە کانی خویندن له سەرچەم زانکۆ و پەيمانگە تايیە تەکان دەکریت پالپشت به بېرگەی (٦) له مادەی (١٢) ی ياسای ژمارە (٢) سالی (٢٠١٣).
3. وەرگرتنى پارەی سالانەی کریی خویندنی قوتابی/خویندکار بە گریيەست دیاري بکریت پاش رەزامەندی وەزارەت له سەر کریيەکە.
4. سزادانی قوتابی/خویندکار بە پارە بەھۆی دواکە وتنى قستى پارە خویندن پېنگەی پینەدرابو و زانکۆ دەتوانن قوتابی/خویندکارى قەرزدار ئاگادار بکانەوە بۆ ماوهەيەکى دیاري کراو قىستەكە بەدات، ئەگەر لەو ماوهەيە پارەکەی نەدا ئەوا له خویندن بىن بەشى دەكات.
5. بۆ زانکۆ يان پەيمانگە نىيە پارە له قوتابی/خویندکارى قوناغى يەكم وەربىگریت تا ناوى له سىستەمى ئەلکترۆنى راەگەریەندىرىت و گریيەستى له گەل واژوو دەکریت.
6. كردنەوەي خولى بە پارە له ناو زانکۆ پېنگە پینەدرابو، جگە له خویندن ئامادەكارى و كردنەوەي خولى زمانەوانى، كۆمپيوته، بەمەرجىيەك پېش وخت رەزامەندی وەزارەتى له سەر وەرگيرايىت و پېنگەی بىن درابىت. ئەم خولانە دەبن بۆ خودى قوتابيان/خویندکارانى زانکۆکە بىت.
7. نابىت نرخى فرۆشتنى فۆرم له (٤٠٠) چوار هەزار دينارى عيراقى زياتر بىت بە وەسىٌ فەرمى ئەو پارەيە له قوتابی/خویندکار وەربىگریت.
8. داواکارى بۆ سکالا و دواخستنى خویندن دەبن بىن بەرامبەر بىت.
9. پارەي تانەدان (اعتراض) بۆ پیداچونەوە بە نمرەي تاقىكىردنەوە کان نابىت له (٣٠٠) سىن هەزار دينار تىپەرپېت بۆ هەر وانەيەك.
10. وەرگرتنى پارە له قوتابی/خویندکار بۆ دووبارە كردنەوەي تاقىكىردنەوەي وەرزى و كۆتاپى سالا پېنگە پینەدرابو.
11. وەرگرتنى پارە له قوتابی/خویندکار بەرامبەر ئاپاستە كردنى نووسراو بۆ هەر شوئىيىكى ترى دەرەوەي زانکۆ پېنگە پینەدرابو.
12. كریی خویندن بىت لە پېشکەشكەرنى سەرچەم پېداويستىيەكانى پرۆسەي خویندن و سەرچەم ئەو خزمە تگوزاريانەي كە لە كاتى پرۆسەكەش بە قوتابی/خویندکار دەکریت، بۆ ئەوهەي پرۆسەكە سەركە وتۇو بىت و دلىيائى جۆرى تىايادا بەرچەستە بکریت، بۆيە پېنگە نادىرىت جگە لە پارە خویندن، هيچ پارەيەكى تر لە قوتابی/خویندکار وەربىگىریت وەك پارەي ئىتتەرنىت و وىب سايت، ياخود دابىنكردنى كەلۋەل بۆ تاقىيەكەن و تاقىيەكەن پىسىۋەرەكانى تر و پىدانى شوئىنى وەستانى ئوتومۆبىل، ياخود ناسنامەي زانکۆ جگە لە بەشه ناوخۆيەكان.
13. زانکۆ و پەيمانگە بۆيە له كاتى دواخستنى سالى خویندى قوتابي/خویندکار بەھەر ھۆيەك بىت بېر پارەيەك له قوتابي/خویندکار وەربىگریت بەمەرجىيەك له (٣٠%) ی كریی خویندى سالانەي تىپەر نەكات، وە بۆ سالى داھاتوو له كاتى گەرانەوەي قوتابي / خویندکار نابىت وەرگرتنى كریي خویندى له (٧٠%) تىپەر بکات.
14. ئەگەر لە خانە وادىيەك دوو قوتابي / خویندکار يان زياتر هەبىت لە دەسە لاتى زانکۆ و پەيمانگە دايە بۆ لیخۆشبوون .
15. پیویسته سالانه زانکۆ و پەيمانگە تايیە تەکان پاكانەي باجي دەرامەت بە پېنى رینمايیە دارايەكان پەيرەو بکات.

16. زانکۆ و پەيمانگە تاييه تەكان پىيوىسته پابەند بن به جى بەجى كردنى گشت برگەكاني رىنمايى ژماره (٢) سالى (٢٠١٦) كە تاييه تە به وەرگرتنى رسومات لە زانکۆ و پەيمانگە تاييه تەكان لەلايەن وەزارەتەو.
17. زانکۆ و پەيمانگە تاييه تەكان پىيوىسته پابەندبن به جى بەجى كردنى گشت خالەكاني فەرمانى وەزارىمان ژماره (٧٩٧٣) لە (٢٠١٦/٥/٢٤) كە تاييه تە به سزاى پىيىزاردەن (غرامە) لەپەرامبەر هەرسەرىيچىيەك لە جى بەجى نەكىدى ياسا و رىنمايىيەكاني وەزارەتمان.
18. لە كاتى گواستنەوەي قوتابى / خويىندكار لە نىوان زانکۆ و پەيمانگە تاييه تەكان تەنها ئەو زانکۆ و پەيمانگەي قوتابى / خويىندكار بۇي دەچىت مافى وەرگرتنى كريي خويىندلى ھەيء دواي پاكتاوى دارايى سالانەي پىشىوو خويىندن.
19. ئەگەر ئەو قوتابى/خويىندكارانەي كەوتوو (راسب) بن ئەوا كريي خويىندنیان بەم رىزانەي كە لە خشتەي خوارەوە ئامازەي پىكراوه لېيان وەرده گيرىت:

ریزەي وەرگرتنى كريي خويىندن	ژمارەي وانەي كەوتن لە سىستەمى وەرزى	ژمارەي وانەي كەوتن لە سىستەمى سالانە	ژ
%٣٠	سى وانە	دوو وانە	١
%٤٥	چوار وانە	سنت وانە	٢
%٦٠	پىنج وانە	چوار وانە	٣
%١٠٠	شەش وانە و زىاتر	پىنج وانە و زىاتر	٤

يازدهەم: رىنمايىيەكاني گواستنەوەي خويىندنى قوتابىان/ خويىندكاران پىوەره گشتىيەكاني گواستنەوە :

1. لەبەر ئەوەي قوتابىان/ خويىندكاران بەخواستى خۆيان دەستتىشانى زانکۆ يان پەيمانگە دەكەن كە دەيانەۋىت لىي بخويىن، بۇيە گواستنەوەي قوتابىان/ خويىندكاران لە نىوان زانکۆ تاييه تەكانى هەريم سنوردار دەبىت.
2. مەرجە رەزامەندى هەردوو زانکۆ بەدەست بىنېت بۇ گواستنەوە.
3. گواستنەوە لە (٧/١) دەست پى دەكەت تا (٩/٢٠).
4. گواستنەوە تەنها دواي قۇناغى يەكم دەبىت.
5. گواستنەوە و میواندارى لە زانکۆ تاييه تەكان بۇ زانکۆ حکومييەكان رىگە پىنه دراوه.
6. قوتابى/ خويىندكار بۇيەي خويىندەكەي لە زانکۆ تاييه تەكانى هەريم بگوازىتەوە بۇ زانکۆ تاييه تەكانى دەرەوەي هەريم و عێراق لەھەمان پىپۇرى خۆي بەمەرجىك ئەو زانکۆيە بۇي دەچى باوهەپىكراو بىت.
7. پىيوىسته كۆنمرەي ئامادەبىي قوتابى/ خويىندكار هەمان كۆنمرەي وەرگيراو بىت لە زانکۆ تاييه تەكانى هەرمى كوردستان لە سالى وەرگرتنى.
8. گواستنەوە تەنها بۇ بەشى هاوشىوە و سىستەمى هاوشىوە دەكىت.

9. دابەزین لە بەشیکەوە بۆ بەشیکى دیكە لە زانکۆ و پەیمانگە تايیەتە كان ریگەپینەدراوه، ئەگەر قوتابى/خویندکار ویستى بەشەكەی بگۆڕیت پیویستە هەلۆشاندەوەی وەرگرتنى لەو بەشەی وەرگیراوه بۆ بکریت و بەپیچ مەرج و رینمايیەكانى وەرگرتن بچیتەوە پیشبرکىي وەرگرتن لەو بەشەي دەيەویت بخوینیت بە مەرجیك لە فۇرمى پیشکەشکەدن ئاماژەي پیكەدەيت.

-أ- گواستنەوە لە نیوان زانکۆ تايیەتە كانى ھەمان پاریزگا لە ھەریم:-

گواستنەوە قوتابى/خویندکار لە زانکۆكانى ھەمان پاریزگا ناكىرىت، تەنها بۆ ئەم حالە تانەي خوارەوە ریگەپیدراوه:-

1. نەمانى ياخودوەلەپەساردەنی وەرگرتن لە بەشەكەي يان زانکۆ ياخود پەیمانگەكەي .

2. بپارى ليزنهى بەرزەفتکردن بە گواستنەوە قوتابى/خویندکار لە كاتى سەرچيڪىرىدىنى بەھەر ھۆيەك .

3. گواستنەوە قوتابى/خویندکار لە زانکۆ حکومىيەكان بۆ زانکۆ تايیەتە كان ئاسايىيە بەرەچاوكىدىنى كۆنمرەكەي كە دەبىت هاوتاتىت لەگەل ئەو كۆنمرەيە كە لەسالى وەرگرتنى لە پىپۇپىريەكەي وەرگىراوه و نوسراوى لارى نەبۈونى ھەردوو زانکۆ و ئەنجامدانى يىوانەي زانستى (المقاصلە العلميە) بکات.

ب- گواستنەوە قوتابى/خویندکار لە نیوان زانکۆ تايیەتە كانى شارە جىاجىاكانى ھەریم لەم حالە تانەي خوارەوە دەكرىت :-

1. گواستنەوە خانەوادە قوتابى/خویندکار بۆ پاریزگا يەكى ترى ھەریم بە پیشکەشکەنى بەلگەنامەي فەرمى.

2. گواستنەوە شوئىنى كارى قوتابى/خویندکار ئەگەر فەرمانبەر بۇو، يان بەخىيوكارى (ولى أمر) ئەگەر فەرمانبەر بۇو بە پیشکەشکەنى بەلگە.

3. ھاوسەرگىرىدىنى قوتابى / خویندکار لە پاریزگا يەكى تر .

4. وەفاتى بەخىيوكارى (ولى أمر) قوتابى / خویندکار .

5. نەخۇشى درىز خايەن بە پیشکەش كەنلى بەلگەنامەي پىزىشكى پەسەندكراو .

ج: گواستنەوە قوتابيان/خویندكاران لە زانکۆكانى ناوهەراست و باشورى عىراق بۆ زانکۆ تايیەتە كانى ھەریم کوردستان:

1. گواستنەوە لەسەررووی قۇناغى يەكەم دەبىت .

2. ھەمان مەرج و رینمايیەكانى وەرگرتنى قوتابيان/خویندكارانى ھەریم کوردستان لەسەر دەرچوووانى ئامادەيى ناوهەراست و باشورى عىراق جىيەجى دەكرىت لە ropyو كۆنمرە، جەلە (21) نمرەيە كە دەبەخشرىت بۆ قوتابيان/خویندكارانى ھەریم كە دەرچووی سالى يەكەم و خولى يەكەم، لەگەل ئەو (7) نمرەيە كە دەدرىت بە دەرچوووانى سالى يەكەم خولى دووھم بۆ دەرچوووانى سالى تازەي خویندن.

3. پیویستە ئەو زانکۆيە كە قوتابى/خویندکار لېتى دەخوینى باوهەزىيەرلاو بىت .

4. پیویستە كۆنمرەيە هاوتا بىت لەگەل ئەو كۆنمرەيە كە قوتابيانى ھەریم پىي وەرگيرaron لە سالى وەرگرتىدا .

5. يىوانەي زانستى (المقاصلە العلميە)يە بۆ بکریت بە پىي رینمايیەكان .

6. لارى نەبۈونى گواستنەوە ھەردوو زانکۆ بەدەست بېتىت .

د: گواستنەوەی خویندەنی قوتاپیان/خویندکارانی دەرەوەوەی وولات بۆ زانکۆ تایبەتە کانی هەرێم:

1. گواستنەوە لەسەروی قۆناغی یەکەم دەبیت.
2. هەمان مەرج و رینمايیە کانی وەرگرتقی قوتاپیان/خویندکارانی هەرێمی لەسەر جیبەجێ دەکریت لە رووی کۆنمرە، جگە لەو (٢١) نمرەیی کە دەبەخشتریت بۆ قوتاپیان/خویندکارانی هەرێم کە دەرجووی سالی یەکەمن و خولی یەکەم، لەگەل ئەو (٧) نمرەیی کە دەدریت بە دەرجووواني سالی یەکەم و خولی دووەم.
3. پیویستە ئەو زانکۆیی کە قوتاپی/خویندکار لیتی دەخوینن باوەرپیکراو بیت و ناوی لە لیستی زانکۆ باوەرپیکراوە کانی پیکخراوی یونسکۆ ھەبیت.
4. پیویستە کۆنمرەی ھاوتا بیت لەگەل ئەو کۆنمرەیی کە قوتاپیانی هەرێم پیشی وەرگیراون لە سالی وەرگرتقی ئەگەر دەرجووی ئامادەییە کانی هەرێم و عێراق نەبیت.
5. پیوانەی زانستی بۆ بکریت بە پیش رینمايیە کان.
6. لارینەبوونی گواستنەوەی ھەردوو زانکۆ بە دەست بیتیت، لارینەبوونە کە و نمرە کانی کۆرسەکان لە بالویزخانەی عێراق و وەزارەتی دەرەوەی ئەو وولاتەی کە لیتی دەخوینیت پەسەند کرابیت.
7. بۆ ھەموو بىرگە کانی گواستنەوە لەناوەوە و دەرەوەی عێراق و هەرێم پیویستە پەچاوی رینمايیە کانی (المقاصلە والتەحمیل) بکریت کە لە زانکۆ حکومیتە کانی هەرێمی کوردستان پەیڕەو دەکریت.

ھ: سیستەمی میوانداری:

- سیستەمی میوانداری (استضافە) لە زانکۆ تایبەتە کانی هەرێمی کوردستان و پالپشت بە رینمايی سیستەمی میوانداری لە زانکۆ حکومیتە کان کە بە نوسراوی ژمارە (٥/١١/٢٠٠٨) لە (١١/٢/٢٠٢٠) گشتاندنی پیکراوە بەم شیوه یەی خوارەوە دەبیت:
1. پیویستە ئەو قوتاپی / خویندکارە داواكارى میوانداری پیشکەش دەکات بۆ دریزەدان بە خویندن لە زانکۆ تایبەتە کانی هەرێمی کوردستان لە زانکۆیە کى باوەرپیکراوی ناوەرپاست و باشوروی عێراق بیت کە لە هەرێمی کوردستان ئیمتیاز بە دەرچوووانيان دەدریت.
 2. پیویستە ئەو قوتاپی / خویندکارە داواكارى میوانداری پیشکەش دەکات لاری نەبۇونى زانکۆی پەسەنی خۆی و زانکۆی میوانداری ھەبیت.
 3. پیویستە ئەو قوتاپی / خویندکارە داواكارى میوانداری پیشکەش دەکات لە زانکۆ تایبەتە بخوینیت کە ھەمان بەشی پسپۆرى و قۆناغی خویندەنی ھەیە.
 4. پیویستە سالانە میوانداری کردنی قوتاپی / خویندکاران لە زانکۆ تایبەتە کان ھەرێمی کوردستان نوئ بکریتەوە.
 5. لە ماوەی میوانداری کردن لە زانکۆ تایبەتە کان، پیویستە قوتاپی / خویندکار پابەندی رینمايی و سیستەمی خویندەنی زانکۆی میواندار بیت.
 6. دواي تەوابوونى ماوەی خویندن، پیویستە زانکۆ میواندار بەشیوه یە نھینی نمرە کانی زانکۆی رەوانەی زانکۆی پەسەن قوتاپی / خویندکارە کە بکاتەوە.

دوانزه‌هەم: میکانیزمی وەرگرتن لە زانکۆ و پەیمانگە کان

- پلانی وەرگرتن لە زانکۆ و پەیمانگە کان

پلانی وەرگرتن	نە وەرگرتن لە
٥٠	١ بەشی پژوهشکی ددان
٥٠	٢ بەشی دەرمانسازی
٦٠	٣ بەشی پەرستاری
٥٠	٤ بەشی ئەندازیاری تەلارسازی
٧٥	٥ کۆمەلەی بەشە ئەندازەبیبە کان جگە لە تەلارسازی
٨٠	٦ کۆمەلەی بەشە زانستیبە کان
١٠٠	٧ بەشی یاسا
١٢٠	٨ کۆمەلەی بەشە کاتى رامیارى و پەيوەندىبىيە کان
٩٠	٩ کۆمەلەی بەشە زمانەوانىبە کان
١٢٠	١٠ کۆمەلەی بەشە پەروەردەبىي
٩٠	١١ کۆمەلەی بەشە ھونەربىيە کان
١٠٠	١٢ کۆمەلەی بەشە ئايىنېيە کان
١٢٠	١٣ کۆمەلەی بەشە کارگىرىبى و ئابۇورىبىيە کان
١٥٠	١٤ کۆمەلەی بەشە کارگىرىبىيە کانى پەیمانگە
١٠٠	١٥ کۆمەلەی بەشە تەكىيە کانى پەیمانگە
١٠٠	١٦ کۆمەلەی بەشە پىزىشکىيە کانى پەیمانگە
١٠٠	١٧ گشت بەشە کانى دىكەي پەیمانگە جگە لە پىسپۆرييە کانى سەرهەو

تەتسبىقىن:

- مەرج نىيە گشت زانکۆ و پەیمانگە تايىەتە کان تەواوى پىزەتىن يېبىرىت، بەلكو دەكەۋىتە سەر پىزەتىن يابەندبۇونىان بە بنەماكانى دلىيائى جۈرى و ئامادەيى ستافى وانەبىزى و تاقىگە و زىنگەي زانکۆ و پەیمانگە و پىداویستە کانى.

ب- رئیزەتى وەرگرتەن لە زانکۆ و پەيمانگە كان

دەرچووانى ئامادەيى	دەرچووانى لەپىشەيىھەكان	دەرچووانى پەيمانگەي پېنج سالەتى سەر بە وەزارەتى پەروەردە	دەرچووانى پەيمانگەي تەكىيى دوو سالە	پەيمانگە	لەپىشەيىھەكان	دەرچووانى ئامادەيى	لەپىشەيىھەكان	لەپىشەيىھەكان
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
دەرچووانى ئامادەيى	دەرچووانى لەپىشەيىھەكان	دەرچووانى پەيمانگەي پېنج سالەتى سەر بە وەزارەتى پەروەردە	دەرچووانى پەيمانگەي تەكىيى دوو سالە	لەپىشەيىھەكان	دەرچووانى ئامادەيى	لەپىشەيىھەكان	لەپىشەيىھەكان	لەپىشەيىھەكان
%١٠	%٩٠	%٨٠	%١٠	%٩٠	%٩٠	%٩٠	%٩٠	%٩٠
%١٠	%٩٠	%٥	%١٠	%٩٠	%٥	%٩٠	%٩٠	%٩٠
%١٠	%٩٠	%٥	%١٠	%٩٠	%٥	%٩٠	%٩٠	%٩٠
%١٠	%٩٠	%١٠	%١٠	%٩٠	%١٠	%٩٠	%٩٠	%٩٠

تىپسىنى:

1. ئەو بەشانەي تەنها دەرچووانى ئامادەيى تىدا وەرددە گىرىت ئەوا كۆي پلانى وەرگرتەن دابەش دەكىرىت بە رئیزەتى (%٩٠) بۇ دەرچووانى ئەمسال و (%١٠) بۇ دەرچووانى سالانى پېشىۋو.

2. ئەگەر لەو بەشانەي كە رئیزەتى وەرگرتەن لەپىشەيى و پەيمانگە پېنج سالى و پەيمانگە تەكىيىكە كان پېنابىتى وە، ئەوا بە دەرچووانى ئامادەيى پې دەكىرىتى وە. وە بەپېچەوانە وە ئەگەر رئیزەتى وەرگرتەن دەرچووانى ئامادەيى پېنەبۇۋە ئەوا دەكىرىت بە دەرچووانى لەپىشەيى و پەيمانگە پېنج سالى و پەيمانگە تەكىيىكە كان پېرىكىرىتى وە بە مەرجىيەك گشت رېئمايىھە كانى وەرگرتەن يان لەسەر بەرجەستە بىت.

سەينزەھەم: وانە ھاوپەيەن دىيدارەكان:

ئەگەر ھاتوو ژمارەتى ئەو قوتاپىانە/خويىندىكارانە، كە متىرىن كۆنمرە كانىيان يەكسانە، زىاتر بۇو لەو ژمارەتى بېپارە وەربىگىرلىن لە بەشىكى دىاريڭا وادابەپتى پلانى وەرگرتەن، ئەوا ناوه كان بەپىسى وانە ھاوپەيەن دىيدارە كان دەچنە خانەتى پېشبركىۋە، هەروەكە لە خشتهتى يە خوارەوەدا رۇونكراوەتەوە:

لەپىش	وائىھەنە
پېشىكى ددان	كىميا / فيزيا / زىنده وەرزانى
بەشە ئەندازىيارىيەكان	كىميا / فيزيا / بىركارى / زىنده وەرزانى
بەشە زانستىيەكانى ھەردوو كۆلىتى زانست و پەروەردە	كىميا / زىنده وەرزانى / فيزيا / بىركارى
ھەموو بەشە كانى دىكە	بەپىسى پېسپۇرى

چواردهەم: قوتابی/خویندکاری خاوهن پیداویستی تایبەت

أ. قوتابی/خویندکاری نایبنا کە مەرجه کانی وەرگرتنى هەبیت بۆی ھەیە داواکاری وەرگرتن راستەو خۆ پیشکەش بکات بە زانکۆ و پەيمانگە تایبەتەكان بۆ وەرگرتن لهەكىك له كۆلۈزە مەرقاپايەتىيەكان.

ت. قوتابی/خویندکاری خاوهن پیداویستىي تایبەت ئەگەر لە بەشىك وەرگىرا و جەستەي شياو نەبوو بۆ ئەو جۆرە خویندەن، ئەوا زانکۆ يان پەيمانگە تایبەتەكان دواي وەرگرتنى پەزامەندى بەرپوھەرايەتىي خویندەن تایبەت و لەبەرچاوجەرنى ئارەزووی قوتابی/خویندکارەكە بۆي ھەيە بىگوازىتەوە بۆ خویندەنلىكى شياو تر بە مەرجىك كۆنمرەكەي لەو بەشەدا وەرگىرايەت.

ج. رەچاوى شوينى خویندەن و ھۆل و تاقىيگە بۆ خاوهن پیداویستەكان بکرىت.

پانزەھەم: بەيۇندىكىرىن و نارەزايى

- ئەو قوتابی/خویندکارەي ناوى لە هەر زانکۆيەك يان پەيمانگەيەك دەرده چىت پىيوىستە لە ماوهى (٣) رۆز پاش راگەياندى ناوى وەرگىراوان پەيۇندى بە شوينى كەي خۆى بکات، بە يېچەوانەوە هەلۋەشاندەوەي پالاوتى بۆ دەكرىت.
- ھەر قوتابی/خویندکارىك بەپىسى پىزىبهندى ھەلبازىنەكانى خۆى بەپىسى رىنمايىەكانى وەرگرتن لەو بەشەي وەردهگىرېت ئەوا بهىچ شىوه يەك مافى نارەزايى نايىت و خۆى بەرپرسىيار دەبىت لە ھەلەي پېركەندەوە.
- لەكاتى بۇونى ھەركىشە و حالەتى سکالاىي قوتابيان/خویندكاران، پىيوىستە زانکۆ و پەيمانگە تایبەتەكان بەدواجاچوونى تەواو ئەنjam بەدا پېيش ئەوەي بۆ وەزارەتمان بەرزىكەتەوە.

شانزەھەم: پابەندىبۇون بە رىنمايىەكانى ئەزمۇون و پېكارى قوتابيان/خویندكاران

- قوتابيان/خویندكاران دەبىت پابەندىن بەدەقام بەپىسى رىنمايىەكانى ئەزمۇونەكان و پېكارى قوتابىيان/خویندكاران كە بەنوسرامان زمارە (٢٢٤٪/٥) لە ١٤/١٢/٢٠٠٩ گشتاندىن بۆ كراوه بۆ ھەموو زانکۆ و حکومى و تایبەتەكان، بۆ دلنىابۇون لە دەقام و تاقىكەندەوەكان لە لايەن تىمى پىشكەننى تایبەت بە دواجاچوون دەكرىت.
- پىيوىستە قوتابي/خویندكار دواي وەرگرتنى كۆتاپى لە زانکۆ و پەيمانگە تایبەتەكان پابەندى دەقام بېت و خۆى تەرخان بکات بۆ خویندەن و بەپىسى خشتهي وانەكان لە ھۆلە كانى خویندەن ئامادەبېت.
- قوتابي/خویندكار ئەگەر ئامادەنەبۇونى لە بابهەتكىرىزى (١٠٪) تىپەراند دەتوانرىت تەنها لەو بابهەتە بەكەوتۇو ئەزىز بکرىت بەپىسى بىيانووی رېبىدرار (عذر مشروع).
- ئەگەر قوتابي/خویندكار پىزەھى ئامادەنەبۇونى لەكاتى بۇونى بىيانووی رېبىدرار (عذر مشروع) كە بىرىتىيە لە (كۆچى دواي كەسانى نزىك وەك دايىك و باوك و خوشك و برا و هاوسەر و مندال يان نەخۆشى كە دەبىت بە راپورتى پىزىشى بىسەلمىندرىت) لە (١٥٪) تىپەرى ئەوا پىيوىستە لەلایەن زانکۆو دابپاندى لە خویندەن بۆ بکرىت.
- دەرفەت بدرىت بە قوتابي/خویندكارانە كە لە كاتى خویندەن بەبەھۆي كارەساتىك بەند دەكرىت بە پىسى ياسايى سزادانى عيراقى بەمەرجىك ئەم قوتابي/خویندكارانە (١٥٪) ئامادەنەبۇونى تېنەبەرپاندىت لە كاتى دەستگىرەنديدا.

حەقدەھەم: پەرینەوە (عبور)

1. وانەی پەرینەوە يەك وانەی سالانە دوو وانەی وەرزى دەبیت.
2. دوو وانەی وەرزى ئەگەر هەردوو وانەکە لەيەك وەرزىن و يان هەر وانەيەك لە وەرزىك بیت پەرینەوە دەيگریتەوە.
3. قوتابى / خویندكار بۆي ھەيە تەنها يەك وانەی پەرینەوەي ھەبیت تابچیتە قۆناغى سەروتر لە سیستەمى سالانە بۆ سالى دواتر ناییت قوتابى / خویندكار لە يەك وانە زیاتر پەرینەوە بىگریتەوە.
4. قوتابى / خویندكار بۆي ھەيە تەنها دوو وانەی پەرینەوەي ھەبیت تابچیتە قۆناغى سەروتر لە سیستەمى وەرزى بۆ سالى دواتر ناییت قوتابى / خویندكار لە دووانە زیاتر پەرینەوە بىگریتەوە.

ھەزدەھەم: خۇۋەرخانىرىنى بۆ خویندىن

ئەو قوتابى / خویندكارانە لە خویندىنى بىيانىان وەردەگىرىن لە زانكۆ و پەيمانگە تايىەتكان يېيوىستە بە تەواوى خۇيان بۆ خویندىن تەرخان بىكەن و پابەندى دەوام بن ، ئەگەر قوتابى / خویندكارى وەرگىراو لە دەوامى وەرگىراو لە زانكۆ و پەيمانگە تايىەتكان يېشتەر دامەزرابون بەھەر بروانامەيەك كە پىشتر بە دەستى ھىنايىت ، خۇي بەررسىيار دەبیت لە وەرگرتى مۆلەتى خویندىن و پابەندبۇون بە دەوام.

نۆزدەھەم: قوتابى / خویندكار دوای گەرانەوەي لە تەرقىن قەيد لەم حالە تانەدا دووبارە تەرقىن قەيد دەكىنەوە

- 1- ئەگەر لە ھەمان قۇناغ لە سالى گەرانەوەي دەرنەچوو.
- 2- ئەگەر لە قۆناغەكانى تر دا دوو سال لەسەر يەكتە دەرنەچوو.

بىستەھەم: لە رۆزى دەرجەوونى ئەم رىنمایىھە كار بە ھېچ رىنمایىھەكى ترى وەرگرتى بىشۇوتى ناكىت

د. ئارام محمد قادر

وەزيرى خویندىنى بالا و تویزینەوەي زانستى

١٩٢٠.١٢.٢٠١٥
وقتە دەكتەر

- نۇرسىنگەي بەرپىز جەنابى وەزير / بۆ زانين / لەگەل رىزدا.
- وەزارەتى داد / رۆزىنامەي وەقايىعى كورستان / تکايىھ بۆ بلاوكىردىنەوەي / لەگەل رىزدا.
- بەرپىز كارانى جەنابى وەزير / بۆ زانين / لەگەل رىزدا.
- گشت زانكۆ حکومىيەكانى ھەرێمی كورستان / بۆ زانين / لەگەل رىزدا.
- گشت زانكۆ و پەيمانگە تايىەتكانى ھەرێمی كورستان / بۆ زانين و كارى يېيوىست / لەگەل رىزدا.
- گشت فەرمانگەكانى دیوانى وەزارەت / بۆ زانين كارى يېيوىست بەپىي پەيوندى / لەگەل رىزدا.
- بەرپوھەرایەتى خویندىنى تايىھەت / بۆ زانين و كارى يېيوىست / لەگەل رىزدا
- بەرپوھەرایەتى كاروبارى یاسايى، لەگەل بەرایەكان .
- دەركىرده.